

Niemieckojęzyczne i polskie czasopisma ewangelickie z lat 1861-1918 na obszarze Cesarstwa Austrii i Austro-Węgier

Rok 1861 był przełomowym w życiu austriackich ewangelików, którzy od czasów kontrreformacji Kościoła rzymskiego stracili prawo swobodnego praktykowania swojej wiary. Kres podziemnej działalności wspólnot ewangelickich położył raz na zawsze dziedzic tronu monarchii habsburskiej Franciszek Józef I, uchwalając w cesarstwie tzw. patent protestancki. Narodziła się wówczas austriacka prasa ewangelicka, której zaplecze stanowili liberalni, postępowi i wykształceni przedstawiciele protestantyzmu, którzy stworzyli w Austrii ruch religijno-liberalny, a ich czasopisma dawały im duże możliwości nieskrępowanego wyrażania swoich poglądów. Niniejsza dysertacja daje wgląd w życie i mentalność austriackich luteran, bazując na przekazach setek zdigitalizowanych czasopism ewangelickich Cesarstwa Austrii i Austro-Węgier z lat 1861-1918. Periodyki te, czytane także przez wielu katolików, stały się wówczas organami wywierającymi istotny wpływ na kształtowanie poglądów austriackiego tradycyjno-katolickiego społeczeństwa. To bowiem dzięki nim powiew liberalnych idei i głoszona w Prusach wiara w postęp zagościły w drugiej połowie XIX wieku w monarchii naddunajskiej.

Kwintal